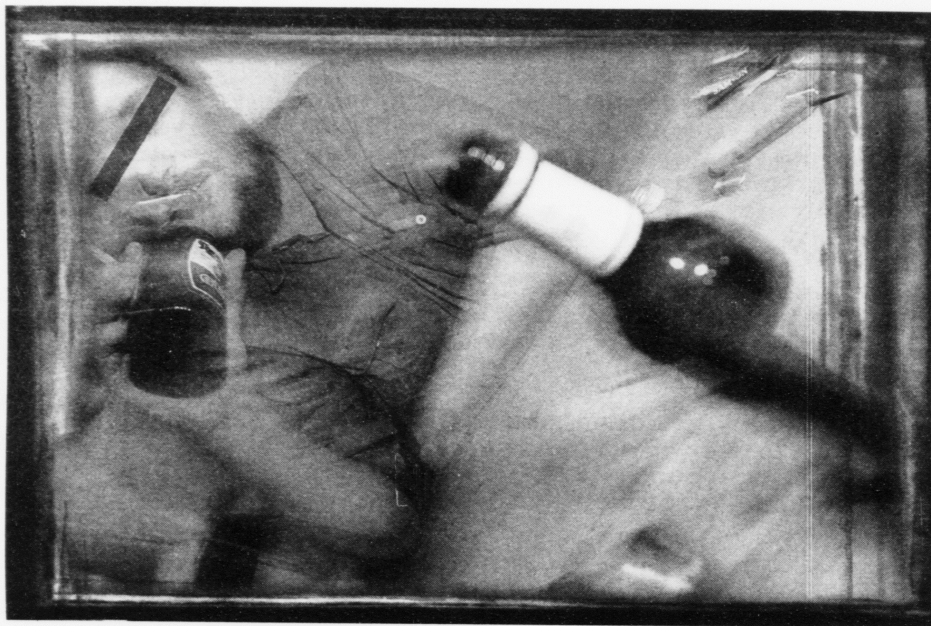

Harðskapur millum ung

Í seinastu viku skrivaðu vit, at vit føroyingar hava met, tá tað ræður um at roykja.

Hesa vikuna hava vit tó ikki megnað at lagt okkum ovast á listan, við tað at evnið hesu ferðina er harðskapur. Tá tað ræður um harðskap, so er tað nevnliga soleiðis, at vit liggja nakað undir Danmark.

Hetta er í hvussu so er niðurstøðan hjá Annu Olsen av Tveroyri, sum í vár lat úr hondum endaligu ritgerð sína til Københavns Universitet. Ritgerðin ber heitið »Voldens omfang og karakter på Færøerne«, og snýr hon seg eisini um hetta evnið.

Anna varð í vár liðug við juridisku útbúgving sína, har hon eisini hevur fingist rættuliga nógv við kriminologi, og hóast hetta kanska kann tykjast eitt sindur tungt og keðiligt, so eru í øllum forðum nógv áhugavert at finna í ritgerð hennara.

Tað, sum kanska er serliga áhugavert fyri okkum her í Yngd, er sjálvsagt, at ein partur av ritgerðini snýr seg um harðskap millum ungfólk í Føroyum. Ein partur av hesum arbeiði er grundaður á eina spurnarkanning, sum Anna gjørdi um ársskiði 1997/98.

Positivt

Sjálvandi er tað ógamt, at harðskapur er yvirhøvur, men tá til stýkkis kemur, so munnu

vit føroyingar ikki vera so galnir kortini.

Sjálvur titlleikin av harðskapi er nakað lægri her heima, enn hann er í Danmark, men tað, sum kanska er mest áhugavert er, at orsökarnar og slag av harðskapi ikki eru tey somu, sum talan er um í Danmark.

Í Danmark er tað í hvørjum fjórða føri talan um harðskap við peningaligum ella materiellum vinningi fyri eyga, og hetta slag av harðskapi kemur so at siga ikki upp á tal í Føroyum. T.v.s. at tú trygt kanst ganga við mappuni í reyvalummanum, uttan at skula vera bangin fyri, at nakar leggur á teg fyri at stjála peningin.

Tá vit so at siga ikki hava hetta slag av harðskapi her heima, so sigur tað seg nærur sjálvt, at vit so gera meira av onkrum øðrum, og tað er sjálvandi eisini rætt.

Við dansihøli

Meginparturin av tí harðskapi, sum er mill-

um ung í Føroyum, fer fram í ella utanfyri dansihøli av ymsum slag, og so at siga allur harðskapur gongur fyrri seg í vikuskiftinum.

Meginparturin av teimum, sum eru innblandað í hendingarnar, eru ungir menn, sum eru meir ella minni ávirkaðir av rúsdrekka.

Tað at ungu menninir ella dreingirnir aloftast eru ávirkaðir av rúsdrekka, er helst eisini orsøkin til, at talan er um eitt sindur øðrvísi slag av harðskapi.

Í øllum er líkt til, at vit eru eitt sindur ógvusligari enn danir, tá talan er um harðskap, við tað at tað oftari er talan um persónar, sum fáa smærri snuddir av bardøgnum. Hinvegin er tað sjáldan, at talan er um grovan harðskap, ella harðskap har vápn og amboð verða nýtt.

Eftir mínum tykki sigur hetta eitt sindur um, at tað hjá okkum kanska eru meira óskyldugir bardagar. Bardagar har dreingir koma upp at skeldast um eitthvørt, sum síðani

má avgerast við bardaga. Farið verður kanska út um dyrnar í dansihølinum, og so byrjar tað heila. Endin verður aloftast, at annar liggur undir, og feer hesin nakrar snuddir, men so heldur ikki meira. Sjáldan kemur fyrri, at liggjandi maður verður sparkaður ella líknandi, og tað má so bara verða at gleðast yvir, hóast man sjálvandi ógamt skal gleðast yvir slíkar hendingar.

Ein móti einum

Lutflasiga ofta, tá vit hoyra og lesa um harðskap, er tað talan um, at ein persónur er bukaður av fleiri állopsmonnum.

Kanningin sýnir, at hetta als ikki er vanligasta slagid av harðskapi. Hinvegin eru hesar hendingar oftani tær, har avleiðingarnar eru ógvusligar, og tískil eru tað oftani hesar vit hoyra um.

Smb. teimum tølum, sum Anna hevur skrúsett, er talan aloftast um bardagar, har einans tveir persónar eru inn-